

Tandarts & recht

'Tandarts & recht' is helemaal gebaseerd op het recht zoals dat in België geldt. Hoewel het civiele recht in België en Nederland aardig overeenkomt en het boek ook ingaat op het Europese recht, staat er voor de Nederlandse tandarts-algemeen practicus te weinig betrouwbare (Nederlandse) informatie in. Het Belgische karakter komt al in eerste hoofdstukken naar voren als gemeld wordt dat er in Vlaanderen meer nieuwe tandartsen mogen instromen dan in Wallonië. Duidelijk wordt dat de opleidings- en gezondheidszorgopbouw in België anders is dan in Nederland. Zo kent België weliswaar ook 2 tandarts-specialisten, maar dat zijn de orthodontist en de parodontoloog. Een kaakchirurg is een medisch-specialist omdat deze een geheel geneeskundige achtergrond heeft. De wetgeving voor de gezondheidszorg lijkt erg op de Nederlandse, maar is in net wat andere vaatjes gegoten. De *Wet op de Patiëntenrechten* regelt hetzelfde als de WGBO. Aansprakelijkheid en alles daarom heen lijkt ook allemaal hetzelfde als in Nederland, want ook in België is dat leerstuk gebaseerd op de trilogie schuld, schade en oorzakelijk verband. Maar de 'doctrine van de gemiste kans' wordt door het Hof van Cassatie weer net iets anders uitgelegd dan door de Nederlandse Hoge Raad. Opmerkelijk is ook dat niet alle wet- en regelgeving landelijk is, zoals het Vlaams Reglement inzake de Afvalvoorkoming. Ook de terminologie verschilt soms behoorlijk, zo wordt bijvoorbeeld smartengeld in België 'extrapatrimoniale schadevergoeding' genoemd. Andere zaken, zoals productaansprakelijkheid, zijn door de Europese wetgeving net als in Nederland geregeld.

Het boek is erg gedetailleerd en er staan relatief veel hoofdstukken in die slechts zijdelings met het recht te maken hebben, bijvoorbeeld een heel hoofdstuk over de duurzaamheid van implantaten en een hoofdstuk over ongevalletsels.

Concluderend: dit boek hoort door de uitgebreidheid, de goede tips en de duidelijke uitleg van de Belgische en Vlaamse wet- en regelgeving thuis in iedere Vlaamse tandartspraktijk.

R.H.B. Allard, Muiderberg

Y. Vermeylen, C. Contreras (red.)

Tandarts & recht. Een inleiding tot het recht voor tandartsen

Leuven: Acco, 2008

573 bl. € 55,00. ISBN 978 90 334 6890 2

Gepigmenteerde laesies en melanomen in hoofd-halsgebied

In dit proefschrift wordt een retrospectief onderzoek naar gepigmenteerde laesies en melanomen van de slijmvliezen in het hoofd-halsgebied beschreven. Deze aandoeningen komen niet veel voor en vooral het melanoom is op deze lokalisatie zeer zeldzaam. Chirurgische verwijdering, eventueel met radiotherapie, is de meest gangbare behandeling. De effectiviteit ervan is echter nooit aangetoond.

Uit het onderzoek onder 14 patiënten met een melanoom van het mondslijmvlies bleek na 5 jaar 30% van de patiënten nog in leven, maar uiteindelijk overleden alle patiënten aan de ziekte. Dit gold ook voor de stadium 1-tumoren, waarvoor in de literatuur een betere overleving wordt genoemd. Er vond ook retrospectief onderzoek plaats naar het melanoom van de neus en de neusbijholte bij patiënten van wie de gemiddelde leeftijd 10 jaar hoger was dan die van de patiënten met

melanoom van het mondslijmvlies. Van deze 42 patiënten haalde niemand de vijfjaarsoverleving.

Tevens werd ook gekeken naar de toegevoegde waarde van radiotherapie. Het bleek dat patiënten die alleen een chirurgische behandeling hadden ondergaan een langere overleving hadden. Dit was vermoedelijk een waarneming ten gevolge van selectie. Het ging namelijk om een

retrospectief onderzoek, waarbij vermoedelijk postoperatief radiotherapie is gegeven bij patiënten op basis van de chirurgische stadiëring en daarbij gevonden ongunstige prognostische factoren.

Uit het literatuuronderzoek kwam naar voren dat ongeveer 30% van de melanomen van het mondslijmvlies is geassocieerd met mogelijk jarenlang bestaande pigmentatie. Aanwezigheid van atypische melanocyten lijkt als een pre-invasief stadium van het melanoom beschouwd te moeten worden.

Aan de hand van de landelijke pathologie database (PALGA) is een onderzoek gedaan naar de mogelijke premaligniteit van orale naevi, waarbij 119 patiënten konden worden geanalyseerd met een follow-upperiode van 8,6 jaar. Bij geen van deze patiënten ontwikkelde zich een melanoom. De resultaten van dit promotieonderzoek zijn vooral relevant voor specialisten die werkzaam zijn in de hoofd-halsoncologie.

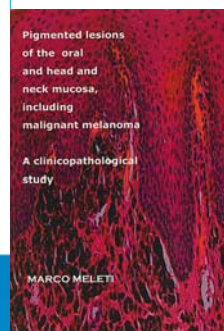
J.L.N. Roodenburg, Groningen

M. Meleti

Pigmented lesions of the oral and head and neck mucosa, including malignant melanoma. A clinicopathological study

Amsterdam: Vrije Universiteit, 2008

164 bl., geïll. Academisch proefschrift

Tandcariës en de klinische behandeling

De eerste uitgave van dit boek, verschenen in 2003 (zie dit tijdschrift 2004; 111: 64-65), is nu opgevolgd door een tweede druk. Deze tweede druk is aanzienlijk gewijzigd ten opzicht van de eerste uitgave. Dit blijkt alleen al uit de toename van het aantal pagina's van 350 naar 615.

De indeling is veranderd. De 32 hoofdstukken zijn nu ondergebracht in de volgende 7 delen: de ziekte en de diagnose; klinische cariësepidemiologie; tandcariës in een biologische context; niet-operatieve therapie; operatieve interventie; cariëscontrole en -predictie en tandheelkunde in de 21e eeuw. Een nieuw hoofdstuk 8 is gewijd aan een kritische reflectie op het belang van cariësdagnostiek in al zijn facetten. Hiermee wordt vooral bedoeld het kiezen van de beste visueel-tactiele onderzoeksmethode, waar nodig aangevuld met radiologisch onderzoek, en het plaatsen van de cariësdagnostiek in het perspectief van de oorzakelijke factoren: de te verwachten progressie en de voor- en nadelen van direct ingrijpen of afwachten. Dezelfde genuanceerde benadering van cariësdagnostiek wordt ook in het volgende, nieuwe hoofdstuk (9) uitgewerkt voor het doen van epidemiologisch onderzoek. Nieuw in de tweede druk zijn de huidige inzichten met betrekking tot de betekenis van immunisatie en genterapie voor cariës (het is nog te vroeg om hiervan al concrete oplossingen te verwachten). Een belangrijke verbetering in deze nieuwe editie is de afzonderlijke bespreking van de niet-operatieve en de operatieve behandeling van cariës. Ook de atraumatische restauratieve behandeling (ART) komt aan de orde, evenals aspecten van cariëspredictie en de kosten van preventie en behandeling.

De uitbreiding van het boek met nieuwe hoofdstukken leidt vooral in het laatste gedeelte tot enige redundantie. Het is een prachtig uitgegeven boek, uniek in zijn soort, goed geïllustreerd en onmisbaar voor docenten, studenten en tandartsen-algemeen practici.

A.J.M. Plasschaert, Nijmegen

O. Fejerskov, E. Kidd (eds.)

Dental caries. The disease and its clinical management

Oxford: Blackwell Munksgaard Ltd., 2008

615 bl., geïll. € 82,50. ISBN 978 1 4051 3889 5

Het tandheelkundig jaar 2008

De 29e editie van de serie 'Het tandheelkundig jaar' geeft weer een overzicht van de recente ontwikkelingen in de tandheelkunde. Ondertussen omvat het register achterin het boek de jaren 1989 tot en met 2008. Er zijn 21 artikelen van vooraanstaande Vlaamse en Nederlandse auteurs. Daarvan hebben er 8 direct te maken met onderwerpen uit de dagelijkse tandheelkunde praktijk: gebruik van kleefmiddelen bij gebitsprothesen, metaallergie, gepigmenteerde laesies, autotransplantaten, kaakbotnecrose en bisfosfonaten, orthodontische frontcorrecties en de toepassing in de endodontie van de cone-beamtechniek en roterende instrumenten. Daarnaast zijn er 10 bijdragen met een meer algemeen tandheelkundig onderwerp, zoals de accreditering van tandartsen, de claimcultuur in de Verenigde Staten vergeleken bij Nederland, gehoorschade bij tandartsen, de ontwikkeling van de tandheelkundige zorgverlening in Nederland, in het bijzonder sinds de wet BIG, en de situatie van mondhygiënist in Nederland en in België. Ook zijn er interessante algemeen medische artikelen zoals over het gebruik van antibiotica in de tandheelkunde en over probiotica.

De leesbaarheid en kwaliteit van de diverse bijdragen is heel verschillend. Sommige artikelen zijn vlot geschreven en hebben fraaie en duidelijke illustraties, terwijl andere artikelen zeer degelijk geschreven zijn maar weer erg kleine illustraties hebben die nauwelijks een verheldering bieden. Ook zijn er bijdragen met slechts een schema of helemaal geen illustratie vanwege de sterk theoretische inhoud. Net als vorig jaar zijn de tussenkopjes weer lichtblauw en slecht leesbaar. De inhoud van het boek is echter zeker aan te bevelen voor de tandarts-algemeen practicus en de student in de tandheelkunde.

A.M. van Luijk, Almere

C. de Baat, J.K.M. Aps, W.G. Brands, et al (red.)

Het tandheelkundig jaar 2008

Houten: Bohn Stafleu Van Loghum, 2008

339 bl., geïll. € 95,00. ISBN 978 90 31351626

